

Esiläht. kft 129/11.4.1990

Teija Nurminen

NOKIA, HAAPANIEMI, HUVILANIEMI, PÄÄSKYLÄ

Kansainvaellusaikaisen hautaraunion tutkimuskaivaukset 5.6.-5.7.1989

SISÄLLYSLUETTELO:	SIVU
ARKISTOTIETOJA	1
1. JOHDANTO	2
2. TUTKIMUKSEN TAUSTA	3
3. MUINAISJÄÄNNÖKSEN YMPÄRISTÖ JA MAANKÄYTTÖHISTORIAA	3
4. MENETELMÄT	4
4.1. MITTAUKSET JA PAALUTUS	4
4.2. KAIVAMISTEKNIikka	5
4.3. DOKUMENTOINTI JA NÄYTTEET	6
5. HAVAINNOT	7
5.1. RAKENTEELLISET HAVAINNOT KERROKSITTAIN	7
5.1.1. HAUTARAUNION ALUE (F-H/6-16)	7
5.1.2. KAIVAUSALUEEN SW-OSA (D-E/6-16)	10
5.2. LÖYDÖT	11
5.3. KAIVAUSALUEEN YMPÄRILLE KAIVETUT KOEKUOPAT	12
5.4. TUTKIMUSALUEEN YMPÄRISTÖSTÄ	12
6. YHTEENVETO	13

LIITTEET (7 kpl)

ARKISTOTIETOJA

Kunta: Nokia

Kylä: Haapaniemi

Tila: Pääskylä 1¹³ (ent. Huvilaniemi)

Omistaja: Pitkäniemen sairaalan kuntainliitto

Peruskartta: 2123 02 Siuro

Koordinaatit: x=6817 64
y=465 06
z=61-62

Aikaisemmat tiedot: Kaivauskertomus Helmer Salmo 1941
Inventointi Aarni Erä-Esko 1948
ei löydy arkistosta - Tarkastuskertomus C.F.Meinander 1948
Inventointi Erkki Renvall 1985
Kaivauskertomus Taina Pietikäinen 1988

Aikaisemmat löydöt: KM 11282:1-89
TYA 485:1-86

Löydöt 1989: TYA 497:1-105

Mustavalkonegatiivit: TYA 17222-17374

Diapositiivit: TYA 216:1-106

Liitekartat: Peruskarttaote A4 mk 1:20 000
Yleiskartta mk 1:500 (yhteinen Nokia, Haapaniemi,
Tapanila 1989 kanssa)
Tasokartat (6 kpl) mk 1:20
Profiilikaistojen tasokartat (6 kpl) mk 1:20
Pystyleikkausprofiilit (2 kpl) mk 1:20
Pinta- ja pohjavaaituskartat mk 1:50

1. JOHDANTO

Nokian Haapaniemen Huvilaniemen hautaraunioalue sijaitsee Kuloveteen työntyvässä niemessä nykyisen Pääskylän tilan alueella. Alueen kalmistoluonne paljastui vuonna 1941, jolloin Huvilaniemen tuolloinen omistaja oli löytänyt rautaesineitä raivatessaan kivikkoista maa-alueutta puutarhaksi. Paikalla suoritti Helmer Salmo samana vuonna tutkimukset kaivaen silloisesta päärakennuksesta etelään olevan hautaröykkiön. Röykkiö ajoitettiin merovinkiajalle.

Turun yliopiston arkeologian oppiaine otti Huvilaniemen tutkimuskohteeseen vuonna 1988, jolloin HuK Taina Pietikäinen kaivoi kolme Salmon varmoiksi hautakummuiksi tulkitsemaa kumpareta, jotka sijaitsivat Salmon röykkiöstä nelisenkymmentä metriä luoteeseen. Muinaisjäännöksen ajoitus ja luonne jäivät epäselviksi.

Vuoden 1988 tutkimusalueesta noin kymmenisen metriä luoteeseen sijaitsi kiviröykkiö, josta ei ollut aikaisempia arkistotietoja ja joka päätettiin ottaa vuoden 1989 tutkimuskohteeksi.

Kaivausjohtajana kesällä 1989 toimi HuK Teija Nurminen ja teknisenä apulaisena HuK Lena Spoof. Kaivausten vastuullisena valvojana toimi Turun yliopiston suomalaisen ja vertailevan arkeologian professori Unto Salo. Yhteyshenkilö Nokian kaupunkiin oli kaupunginsihteeri Markku Rahikkala. Tutkimuksiin myönnetyn rahan (=n. 60 800mk) lisäksi Nokian Kaupunki palkkasi kaivajiksi kymmenen nokialaisnuorta: Salme Heikinniemen, Minna Honkalan, Eeva-Liisa Juvosen, Sari Järvenpään, Sari Kokon, Heikki Kähkölän, Tiina Mattilan, Tommi Niirasen, Juha Raatikaisen sekä Susanna Tusan. Myönnetyn määrärahan puitteissa tutkittiin myös Haapaniemen Tapanilan pihassa olevaa muinaisjäännöstä.

Kenttätöitä tehtiin neljä viikkoa ja kaksi päivää ajalla 5.6-5.7.1989- eli kaikkiaan 225 miestyöpäivää, josta arkeologisen kenttähenkilökunnan osuus oli 42 ja kaivajien 183 päivää. Kenttätöitä edelsi kaivausjohtajan yhden viikon ja teknisen apulaisen yhden päivän mittaiset esityöt. Jälkitöitä kaivausjohtaja teki viisi viikkoa ja tekninen apulainen neljä viikkoa ja yhden päivän. Edellä olevat esi- ja jälkityöt käsittivät myös Haapaniemen Tapanilan kaivausten esi- ja jälkityöt.

Huvilaniemessä tutkitun pinta-alan suuruus oli n.80m², josta tasokaivaus-
uksin kaivettiin pohjaan asti n. 70m². Kaivausalueen ympärille tehtiin 22
koekuoppaa (ks. yleiskartta), jotta varmistuttaisiin ettei raunioon liit-
tyviä rakenteita jäisi tutkimattomina alueelle. Koko hautaraunio saatiin
tutkittua loppuun ja kaivausten päätteeksi tutkimusalue entistettiin.

2. TUTKIMUKSEN TAUSTA

Turun yliopiston arkeologian oppiaine aloitti tutkimuksensa Huvilaniemen
alueella vuonna 1988. Tutkimuksilla pyritään selvittämään Nokian rautakau-
tisen asutuksen syntyä ja kehitystä. Nokian rautakauden tutkimukset liit-
tyvät laajemmin myös Turun yliopiston Kokemäenjoen asutushistoriaa tutki-
vaan projektiin.

Pääskylän tila toimii tällä hetkellä Pitkäniemen sairaalan vilkkaassa käy-
tössä olevana kesänviettopaikkana. Koska tutkimuskohde sijaitsi pääraken-
nuksen välittömässä pihapiirissä; katsottiin sen olevan jossain määrin uhan-
alaisessa asemassa. Edelleen haluttiin myös Huvilaniemen alueen tutkimukset
suorittaa loppuun tiedossa olevien mahdollisten muinaisjäännösten osalta.

3. MUINAISJÄÄNNÖKSEN YMPÄRISTÖ JA MAANKÄYTTÖHISTORIAA

Huvilaniemen muinaismuistoalue sijaitsee Kokemäenjoen vesistöön kuuluvan
Kuloveden etelärannalla n. 12 km:n päässä Nokian nykyisestä keskustasta.
Niemen kärki on metsäistä osaksi loma-asutukseen sopivaksi raivattua maas-
toa. Alueen maaperä on luonnostaan hyvin kivikkoista.

Kaivausalue sijaitsi jyrkästi Kulovedestä nousevan töyrään reunalla sekä
toisalta myös länteen laskevassa rinteessä. Korkeuserot kaivausalueen eri
osissa olivat yli metrin luokkaa.

Muinaisjäännöstä peitti tuuhea aluskasvillisuus: mm. sinivuokkoja, valko-
vuokkoja, kieloja, kalliokieloja, mustikkaa, puolukkaa, rahkasammalta
sekä pihlajan-, kuusen- ja katajantaimia.

Varsinaisen hautaraunion koko oli n. 4mx6m ja korkeus puolisen metriä.

Aijemmin on Huvilaniemen alueella siis tutkittu alussa mainitut muinaisjäännökset (Salmo, 1941 ja Pietikäinen 1988).

Huvilaniemestä on myös näköyhteys Kuloveden vastarannalla sijaitsevaan Knuutilan kalmistoon, jossa Alfred Hackman tutki v. 1928 lähinnä kansainvaellusajalle ajoittuneen raunion.

Huvilaniemestä noin 200m kaakkoon Tapanilan talon pihassa on rautakautinen muinaisjäännös, jota tutkittiin myös vuonna 1989. Tapanilan kasvimaasta on v. 1948 löydetty merovinkiajalle ajoittuva keihäänkärki (KM 11973).

Huvilaniemen alueen maankäyttöhistoriaa on Taina Pietikäinen käsitellyt varsin yksityiskohtaisesti raportissaan (Pietikäinen 1988), jota tässä siiteeraan lyhyesti.

Huvilaniemi on kuulunut isojakoasiakirjojen mukaan kotitiluksina Haapaniemen kartanoon. Alue ei ollut aktiivisessa käytössä ennen 1800-luvun loppupuolta, jolloin sinne rakennettiin suuri hirsihuvila kesänviettopaikaksi (ks. yleiskartasta vanha päärakennus). Vasta 1930-luvulla Huvilaniemi tuli ympärivuotiseen asuinkäyttöön.

Välillä tila toimi Tampereen kaupungin lasten kesäsiirtolana, kunnes se siirtyi Pitkäniemen sairaalan kuntainliiton omistukseen Pääskylä-nimisenä tilana. Siirtyessään Pitkäniemen sairaalan kesänviettopaikaksi tilalle rakennettiin 1980-luvun puolessavälissä uusi päärakennus (ks. yleiskartta).

4. MENETELMÄT

4.1. MITTAUKSET JA PAALUTUS

Koska vuoden 1988 kaivausten koordinaatistosta ei ollut maastossa minkäänlaisia merkkejä, päätettiin luoda täysin toinen, tutkittavan muinaisjäännöksen suuntaa noudattava koordinaatisto. Peruslinja (= X-akseli) vedettiin n. NNE-SSW suuntaisesti (ks. yleiskartta) ja paalutettiin 2m:n välein puupaaluilla. Tästä linjasta vedettiin geodeettisen suuntimakompassin avulla 90 asteen kulmassa toinen peruslinja (= Y-akseli), joka oli n. WNW-ESE suuntainen ja joka niinkään paalutettiin 2m:n välein puupaaluilla.

Jottei vastaisuudessakaan syntyisi sekaannusta v. 1988 koordinaatiston kanssa, päätettiin X-akselin yksiköksi valita kirjaimet.

Koordinaatiston origon (joka sijaitsee n. 140cm suuntaan ESE ja n. 55cm suuntaan SSW oleskelutilan betoniperustuksen kaakkoiskulmasta) lukemaksi valittiin A0.

X-akseli kasvaa yhden kirjaimen aakkosjärjestyksessä joka toinen metri ja Y-akseli normaalilla tavalla numeroina.

Pohjoissuunta määritettiin kompassin avulla.

Maaston kivikkoisuuden vuoksi varsinaiselle kaivausalueelle ei voitu iskeä puupaaluja. Niinpä alueen reunoille iskettiin puupaalut ja varsinaisella kaivausalueella ruudut merkittiin metallitikuin, jotka lähes joka tasossa mitattiin uudelleen paikoillensa.

Kaivausten korkeuspisteenä käytettiin vuoden 1988 kaivauksia varten siirrettyä korkeuspistettä, joka sijaitsi pihamaalla olevassa matalassa kivessä ja jonka korkeus oli 63,93m mpy N60-järjestelmässä. Tästä pisteestä siirrettiin korkeus tutkimusalueen luoteispuolella olevan irtolohkareen korkeimpaan kohtaan ja saatiin korkeudeksi 62,50m mpy sulkuvirheen ollessa 0,0. Tämä korkeuspistekivi sijaitsee n. 75cm luoteeseen paalusta G6 ja sen koko on n. 2m x 1,3m ja korkeus 1-1,3m. Irtolohkare erottuu kokonsa vuoksi selvästi ympäristöstään.

Kaivausten korkeuslukemien mittauksissa ei käytetty kiinteää kojeenpaikkaa, vaan kojeen korkeus ja siihen suhteutetut vaaituslukemat laskettiin absoluuttisina korkeuslukemina taskulaskimella. Käytännössä kojeen paikka kuitenkin pysyi lähes samana koko kaivausten ajan. Korkeuslukemien luotettavuus tarkastettiin päivittäin joihinkin kiinteästi maassa oleviin kiviin.

4.2. KAIVAMISTEKNIikka

Turvekerros poistettiin lapiolla aluksi n. 70m² alueelta (kaivausruuturivit D-G/6-16) ja ensimmäisen kaivauskerroksen jälkeen lisäksi n. 10m² alueelta (kaivausruuturivi H/6-16).

Turvekerroksen poistamisen jälkeen kaivauksia jatkettiin normaalein tasokaivauksin edeten n. 10cm:n kaivauskerroksina muinaisjäännöksen pohjaan asti. Pääsääntöisesti kaikki kaivettu maa seulottiin. Jokainen taso dokumentoitiin sekä piirtäen että valokuvaamalla.

Kaivausalueelle muodostettiin kaksi profiilikaistaa: profiilikaista X=F, joka oli n. WNW-ESE-suuntainen sekä profiilikaista Y=12, joka oli n. NNE-SSW-suuntainen. Profiilikaista X=F sivusi raunion lounaisreunaa ja profiilikaista Y=12 leikkasi raunion keskushautausalueen kahtia. Kun muu kaivaus-

alue oli kaivettu pohjaan, piirrettiin profiilikaistoista leikkaukset, minkä jälkeen kaistat kaivettiin ja dokumentoitiin muuta kaivausta vastaavina kerroksina ja tasoina.

Jotta varmistuttaisiin siitä, ettei raunioon liittyviä rakenteita jäisi tutkimattomina alueelle, kaivettiin tutkimusalueen ympärille 22 koekuoppaa (ks. yleiskartta). Koekuoppien koko oli keskimäärin n.50 x 50cm ja syvyydet n. 50cm. Koekuopat kaivettiin lapioidilla ja kaikki maa seulottiin.

Kaivausten päätteeksi alue ennallistettiin peittämällä kaivettu maa ja asettamalla rauniokiveys takaisin paikoilleen lapioiden ja kottikärryjen avulla. Raunion muoto pyrittiin entisöimään sellaiseksi, kun se oli ollut kaivausten alkaessa.

Pahoin sekoittuneelta alueelta (= kaivausruutu G8 ja sen ympäristö) löydetty runsas tiili- ja rakennusjäte haudattiin erillisiin koekuoppiin (ks. yleiskartta) kaivausalueen ulkopuolelle.

4.3. DOKUMENTOINTI JA NÄYTTEET

Kaivetut tasot dokumentoitiin piirtämällä, vaaitsemalla, muistiinpanoilla ja valokuvaamalla.

Taso- ja leikkauskartat piirrettiin 1:20 mittakaavassa ja pinta- ja pohjavaaituskarttojen mittakaavat olivat 1:50. Koska profiilikaistojen tasot eivät täsmällisesti vastaa muun kaivausalueen tasoja, niitä ei pyritty sijoittamaan tasokarttoihin, vaan niistä tehtiin erilliset tasokartat.

Valokuvia otettiin sekä mustavalkonegatiiveina että diapositiiveina. Ne otettiin pääasiassa pallin päältä käsivaraisesti, osittain myös yksijalkaisella jalustalla. Valokuvaamista haittasi kiusallisin varjoefektein kaivausalueen koillispuolella kasvanut iso kuusi. Mustavalkofilmeinä käytettiin joko Agfa pan 100dx tai Kodak tmax 400 filmejä, ja diafilmeinä joko Kodak Ektachrome 100 tai 200 filmejä.

Metalliesineistö otettiin talteen x-,y- ja z-koordinaatein; massalöydöstö sen sijaan pääasiassa kaivausruudun tarkkuudella, ellei ollut kysymyksessä keskittymä tms. Jälkitöiden yhteydessä keramiikka pestiin ja luumateriaali puhdistettiin harjaamalla. Metalliesineistön konservoi FK Ulla Lähdesmäki.

Maanäytteitä otettiin kolme kappaletta (Liite 3) makrosubfossiilianalyysiä varten. Näytteet luovutettiin seulomattomina FT Terttu Lempiäiselle. Hiilinäytteitä (Liite 3) otettiin talteen 8 kpl.

5. HAVAINNOT

Kaivausalue jakaantuu kahteen eri osaan, jotka erottavat toisistaan profiili-kaista X=F : 1) Varsinaiseen hautaraunioon (= kaivausruudut F-H/6-16) sekä 2) Kaivausalueen SW-osaan (= kaivausruudut D-E/6-16).

5.1. RAKENTEELLISET HAVAINNOT KERROKSITTAIN

5.1.1. HAUTARAUNION ALUE (F-H/6-16)

1. Kerros (Kartat no 3-4)

Noin viitisen senttiä paksun turvekerroksen poistamisen jälkeen erottui suhteellisen yhtenäinen, mutta harva, erisuuruuksista kivistä koostuva epätasainen kiveys. Kiveys kattoi kaivausalueen sen etelä- ja länsiosia lukuunottamatta muodostaen kooltaan n. 6m x 4m pitkänsoikean rakennelman, jonka keskiosassa oli noin neljän neliömetrin laajuinen kivetön alue. Kiveyksen alueella maa oli aluksi voimakkaan humuksensekaista ja muuttui myöhemmin tummanruskeaksi kulttuurimaaksi.

Kiveyksen keskellä olevan kivettömän alueen (= kaivausruudut G/8-10) maa oli harmaanruskeaa hiekkaa ja selvästi sekottunutta, ja siitä löytyi heti turpeen poiston yhteydessä runsaasti modernia rakennusjätettä (tiiltä, laastia, betonia...).

2. Kerros (Kartat no 4-5)

Kiveys tiivistyy ja yhtenäistyy kattaen em. alueen. Se koostuu erisuuruuksista kivistä ja keskusalue näyttää kootun ison luonnonkiven tai peruskallion (H/12) ympärille. Maa on kiveyksen alueella hyvin tummaa ja osittain noensekaista.

Kaivausruudun G/10 itälaidassa n. 60cm x 70cm suuruinen ohut läikkä hyvin nokista maata.

Profiilikaistan Y=12 molemmin puolin löydettiin runsaasti palanutta luuta ja keramiikkaa, ja kaivausruudusta G/10 löytyi kahden pronssisen kaularengas päät sekä ruudusta G/12 rautainen nuolenkärki. (TYA 497:2,3 ja 7).

Kaivausruutujen G/8-10 voimakkaasti sekoittuneen alueen laajuus pysyy ennallaan ja alueelta löydettiin runsaasti modernia rakennusjätettä (dia 216:54) mm. erivärisiä tiiliä, kattopeltiä, kattohuopaa ja kaikenlaista ei esihistoriallista romumetallia.

Paalun H/8 ympärillä olevat kivet (ks. kartta no 5) ovat suurimmaksi osaksi sijainniltaan sekundaarisia; niiden välissä ei ole tiiviisti maata ja niiden välistä löytyy tiilenkappaleita. Ehkä ne ovat alunperin peräisin em. sekamaa-alueelta.

3. Kerros (Kartat no 5-6)

Kiveys edelleen tiivistä ja yhtenäistä. Kiveyksessä oleva maa oli tummaa nokipitoista kulttuurimaata. Profiilikaistan Y=12 edustalta löytyi molemmin puolin runsaasti palanutta luuta ja keramiikanpaloja sekä ruudusta G/10 rautaveitsi (TYA 497:11).

Kaivausruutujen G/8-10 pahoin sekoittuneelta alueelta löytyi edelleen runsaasti modernia rakennusjätettä mm. iso kattopellin kappale (ks. liitekuva 4).

4. Kerros (Kartat no 6-7)

Kiveys pysyi yhtenäisenä, mutta harveni ; pienempien kivien (joita runsaasti etenkin kaivausruudussa F/8) alta ei enää tullut uutta kivikerrosta. Maa-aines kiveyksen alueella oli edelleen tummaa kulttuurimaata. Profiilikaistan Y=12 molemmin puolin löytyi edelleen palanutta luuta.

Sekamaa-alue ruuduissa G/8-10 loppui vähitellen neljännen kaivauskerroksen kuluessa. Vielä kolmannen tason pinnasta ja neljännen kaivauskerroksen yläosista löydettiin modernia rakennusjätettä (mm. tiiltä ja rautainen puuhellin luukku), mutta se loppui syvemmälle kaivettaessa kokonaan ja sekoittuneen alueen pohjalta alkoi paljastua muuta röykkiötä vastaavaa kiveystä (kts. esim. diat 216:64 ja 76). Maa-aines muuttui neljännen kerroksen kuluessa harmaanruskeasta hiekasta muuta kiveystä vastaavaksi tummaksi kulttuurimaaksi. Aivan alueen kaakkoisosasta, kaivaustuudusta G/10 löytyi rautainen nuolenkärki (TYA 497:12), jonka lehden kannassa oli molemmin puolin hammasrivit.

Jättemaa oli kaivettu viiden ison kiven keskelle, ja niiden välissä ollut mahdollinen rauniokiveys oli näinollen lähes täysin tuhoutunut. Nämä viisi kiveä erottuivat selvästi muuta rauniokiveystä kookkaimpina (kts. kartta no 7).

5. Kerros (Kartat no 7-8)

Kiveys harveni ja kooistui pääosiltaan aikaisempaa suuremmista kivistä. Maa kiveyksen ympärillä vaaleni ja muuttui viidennen kaivauskerroksen ku-
luessa kellertävänruskeaksi hiekaksi. Kaivausrudusta G/10 löytyi rautainen
nuolenkärki (TYA 497:14).

Kaivausruutu G/6 lounaisreunassa oli epämääräisiä muusta ympäristöstään
tummempina erottuvia n. 20cm halkaisijaltaan olevia läikkiä, jotka syvem-
mälle kaivettaessa hävisivät.

6. Kerros eli pohjakerros (Kartat no 8-9)

Kiveys harveni ja sen alta ei enää tullut uutta kivikerrosta. Maa oli koko
kaivausalueella tasaisen keltasenruskeaa. Ruudusta G/10 löydettiin vielä
rautainen nuolenkärki (TYA 497:15).

Isompia kiviä ei niiden koon vuoksi voitu enää kantaa kaivausalueen ulko-
puolelle, vaan ne käännettiin pois paikoiltaan ja niiden pohjamaa tutkittiin.

Raunion pohjalle kaivettiin seuraavat koekuopat, jotta varmistuttaisiin kult-
tuurikerroksen ja rakenteiden todellinen loppuminen:

F/8 x=50-100, y=0-50, syvyys n. 40cm pohjalla keltasta hiekkaa.

F/8 x=150-190, y=50-100, syvyys n. 40cm pohjalla keltasta hiekkaa.

F/10 x=60-90, y=160-200, syvyys n. 40cm pohjalla harmaata silttiä.

F/12 x=40-90, y=150-200, syvyys n. 50cm pohjalla keltaisenruskeaa hiekkaa.

F/14 x=20-70, y=130-180, syvyys n. 40cm pohjalla harmaata silttiä.

G/6 x=0-50, y=0-50, syvyys n. 40cm pohjalla keltaista hiekkaa.

G/8 Sekoittuneen alueen pohjaan, paljastuneen kiveyksen alle tehty koe-
kuoppa, jonka koko n.40cm x 50cm ja syvyys n. 50cm.

Kuopasta löytyi n. 30cm syvyydestä keltaisesta hiekkamaasta kvartsikaav-
vin (TYA 497:58), mutta mitään muuta esihistorialliseen toimintaan
viittaavia merkkejä ei kuopasta löytynyt.

G/14 x=0-50, y=0-50, syvyys n. 40cm pohjalla harmaata savensekaista hiekkaa.

G/14 x=150-200, y=150-200, syvyys n. 40cm pohjalla harmaata silttiä.

Profiilikaistan Y=12 paalun G/12 kohtaan tehtiin myös koekuoppa, jonka sy-
vyys oli n. 40cm ja koko n. 50cm x 50cm, kuopan pohjalla oli keltaista hiek-
kaa.

Em. kvartsikaavinta lukuunottamatta muita löytöjä ei kaivausalueen pohjalle
kaivetuista koekuopista tullut.

5.1.2. KAIVAUSALUEEN SW-OSA (D-E/6-16)

1. Kerros (Kartat no 3-4)

Turpeen poiston jälkeen erottui selvästi kaivausruutujen D-E/8-10 alueella oleva, noin itä-länsisuuntainen suurehkoista kivistä muodostunut suora rivi, joka näytti olevan ikäänkuin rökkiön kyljessä.

Maa-aines alueella oli luontaisen tuntuista ruskeaa hiekkamaata, joka erottui selvästi vaaleampana kuin rauniokiveyksessä ollut maa.

2. Kerros (Kartat no 4-5)

Kivirivin ympärille ilmaantui pienempiä kiviä sinne tänne. Maa oli edelleen luontaisen tuntusta ruskeaa hiekkamaata koko alueella.

Keramiikkaa löytyi muutamia paloja ruuduista D/6, D/12 ja E/10.

Kaivausruutuja D-E/14 ei jatkettu enää normaalein tasokaivauksin, koska niissä ei näkynyt olevan mitään luontaisuudesta poikkeavaa. Molempiin ruutuihin tehtiin keskelle n. 50cm x 50cm ja noin 60cm syvät koekuopat, joista ei tehty löytöjä. Molemmissa koekuopissa oli pohjalla keltasenruskeaa hiekkää.

3. Kerros (Kartat no 5-6)

Maan väri pysyi muuten muuttumattomana, mutta kaivausalueen länsiosassa alkoi keltasenruskea puhdas hiekkamaa tulla esiin. Kaivausruudussa D/6 oli erotettavissa muutamia ympäristöstään tummempia epämääräisiä läikkiä (kts. kartta no 6). Keramiikkaa löytyi ruuduista D/6 ja E/8.

Kaivausruutua D/12 ei jatkettu enää normaalein tasokaivauksin, koska siinä ei ollut havaittavissa mitään luontaisesta poikkeavaa. Sen keskelle tehtiin koekuoppa, josta ei tehty löytöjä.

4. Kerros (Kartat no 6-7)

Maa alueella muuttui vähitellen keltasenruskeaksi hiekaksi, jossa erottui ympäristöstään tummempina erottuvia epämääräisiä läikkiä ruuduissa D/6 ja D-E/10. Alkuperäistä ruskeaa hiekkamaata oli enää vain ruudussa D/8 ja sen välittömässä läheisyydessä.

Keramiikkaa löytyi ruudusta E/8.

5. Kerros (Kartat no 7 ja 9)

Alueelta kaivettiin pohjaan kaikki tummemmat läikät ja ruskea hiekkamaa, joka koko alueella muuttui keltasenruskeaksi. Kaivausruudusta D/6 löytyi vielä 2 palaa keramiikkaa (TYA 497:47).

Kaivausruutujen pohjalle tehtiin koekuopat, joiden syvyydet olivat n.40-50cm ja joista ei tehty löytöjä.

5.2. LÖYDÖT

Kaivauksissa tulleet löydöt on luetteloitu Turun yliopiston arkeologian osaston arkistoon päänumerolla 497.

Rauniossa erottui selvä löytökeskittymä (kts. Liite 7), josta metalliesineet ja palanut luu pääasiassa löydettiin. Keskitymä sijaitsi kaivausruutujen F-G/10-12 alueella profiilikaista Y=12 molemminpuolin. Kaikki kaivauksilta löydetty palanut luu, jota yhteensä oli n. 1255,2g, tuli tämän keskittymän alueelta.

Toisesta kaivauskerroksesta ruudusta G/10 löydettiin 10cm:n päästä toisistaan kahden pronssisen kaularenkaan päät. Toinen kaularenkaista (TYA 497:2) oli poikkileikkaukseltaan lattea ja siinä oli tappimainen pää. Toinen (TYA 497:3) ns. paksupäisen kaularenkaan pää, mikä Kivikosken mukaan ajoittuu kansainvaellusajalle.

Rauniosta löytyi neljä rautaista nuolenkärkeä (TYA 497:7,12,14 ja 15), jotka kaikki olivat väkasettömiä ja ruodollisia. Nuolenkärjistä kolme (12,14 ja 15) on Hiekkasen määrittelyn mukaan tyyppiä 3B2. , jossa ruodon poikkileikkaus on litteä ja 90 asteen kulmassa lehteen nähden, ja levein kohta on lehden alaosassa. Yhdessä näistä nuolenkärjistä (12) on poikkeuksellisesti hammasrivit lehden kannan molemmin puolin. Tyyppi 3B2. ajoittuu M. Hiekkasen mukaan nuoremmalle roomalaisajalle ja kansainvaellusajalle. Yhtä nuolenkärkeä on huonon kuntosaa vuoksi vaikea tyyppitellä (TYA 497:7).

Ensimmäisestä kaivauskerroksesta selvästi sekoittuneesta kohdasta (vierestä löytyi modernin tiilen palasia) löydettiin osia piikkilakisesta kilvenkupurasta (TYA 497:6),joka Kivikosken mukaan ajoittuu kansainvaellusajalle. Keramiikkaa löytyi koko kaivausalueelta yhteensä n. 1077,0g. Pääosin keramiikka löydettiin em. keskittymän alueelta, mutta sitä löytyi myös harvakseltaan muualta kaivausalueelta.Neljästä kohtaa kaivausaluetta (ruudusta D/6 3.krs (TYA 497:32), ruudusta F/12 3.krs (TYA 497:37), koekuopasta W1 (TYA 497:49) sekä koekuopasta W4 (TYA 497:50)) löydettiin keramiikanpaloja ja hiiltä yhdessä.(hiilinäytteet TYA 497:99, 100, 104 ja 105). Nämä löydöt olivat yksittäisiä, selvästi lähiympäristöstään erottuvia, eivätkä sijainneet värjäytyneen ns. kulttuurimaan alueella.

Moderneja löytöjä, mm. rakennusjätettä löydettiin turpeen poiston yhteydessä ja ensimmäisessä kaivauskerroksessa koko kaivausalueelta, mutta sen jälkeen ne loppuivat kokonaan lukuunottamatta rakenteiden kohdalla mainittua sekoitunutta aluetta kaivausruuduissa G/8-10, jossa modernia löytöaineistoa tuli esiin vielä neljännessäkin kerroksessa.

Moderniksi, joskaan ei aivan viimeaikaiseksi, on myös luettava ruudusta F/12 ensimmäisestä kaivauskerroksesta löytynyt pyöreä pyssynkuula (TYA 497:5).

5.3. KAIVAUSALUEEN YMPÄRILLE KAIVETUT KOEKUOPAT

Kaivausalueen ympärille tai sen läheisyyteen tehtiin yhteensä 22 koekuoppaa, joiden sijainti selviää yleiskartasta (Kartta nro 1).

Koekuopilla pyrittiin varmistamaan, ettei muinaisjäänökseen liittyviä rakenteita jäisi tutkimattomina alueelle. Kuoppien koot olivat keskimäärin n. 50cm x 50cm ja syvyydet 40-60cm.

Kaivausalueen länsipuolelle tehtiin 8 koekuoppaa, joista kahdesta löytyi keramiikkaa ja hiiltä yhdessä:

Koekuoppa W1 oli kooltaan n. 60cm x 60cm ja syvyydeltään n. 70cm, ja se sijaitsi loivasti länteen laskeutuvassa rinteessä koordinaatistokohdassa D/1,5. Kuopasta löytyi keramiikkaa n. 25cm syvyydestä maanpinnasta yhdessä hiilen kanssa. Kuopasta ei havaittu mitään rakenteita ja maa oli väriltään luontaisen tuntusta ruskeaa hiekkaa, joka pohjaa kohden muuttui keltaisenruskeaksi väriltään.

Koekuoppa W4 oli kooltaan n. 50cm x 70cm ja se sijaitsi peruslinjalla kohdassa G/0. Kuoppaa kaivettiin n. 65cm:n saakka. Kuopan länsireunasta n. 20cm:n syvyydestä löydettiin keramiikkaa hiilen yhteydessä (TYA 497:50 ja 105). Mitään rakenteita tms. ei kaivettaessa kuopasta havaittu. Maa oli kuopassa aluksi vaaleanruskeaa ja muuttui vähitellen pohjaa kohden keltaisenruskeaksi.

Muista länsipuolelle tehdyistä koekuopista ei tehty löytöjä.

Myös kaivausalueen etelä-, itä- ja pohjoispuolille tehtiin koekuoppia, mutta niistä ei löydetty mitään esihistoriallista.

Sekä kaivausalueen länsi- että itäpuolelle tehtiin noin kuutiometrin laajuiset koekuopat, joihin haudattiin pahoin sekoittuneelta alueelta (kaivausruuduista G/8-10) löytynyt moderni rakennusjäte. Yhteensä tätä kaikenmaailman romua tuli siis noin kaksi kuutiometrillistä. Molemmat em. koekuopat ovat erikseen merkitty yleiskarttaan (Kartta nro 1).

5.4. TUTKIMUSALUEEN YMPÄRISTÖSTÄ

Helmer Salmo mainitsee kaivauskertomuksessaan vuodelta 1941 tutkimastaan röykkiöstä n. 10m kaakkoon olevan epävarman röykkiön ja Erä-Esko (1948) mainitsee Huvilaniemen vanhasta päärakennuksesta n. 70m etelään olevat kolme epäselvää ja matalaa röykkiötä.

Lukuisista etsimisyrittäksistäni huolimatta en havainnut kyseisillä paikoil-

la tai niiden läheisyydessä röykkiöön viittaavia kiveyksiä, mikä ei luonnollisestikaan poissulje mahdollisuutta, että ne siellä vielä olisivat. Huvilaniemen alueen maaperä on luontaisesti hyvin kivikkoista.

6. YHTEENVETO

Turun yliopiston arkeologian oppiaine tutki kesällä 1989 Huvilaniemen alueella Pääskylän tilalla kiven- ja maansekaisen hautaraunion.

Tutkitun alueen laajuus oli n. 80m² ja varsinaisen raunion koko n. 4m x 6m ja korkeus noin puolisen metriä.

Raunio oli rajatulta alueelta lähes täysin tuhottu siihen kaivetun rakennusjätekuopan vuoksi, mutta sen koskematon osa oli sen sijaan hyvin säilynyt.

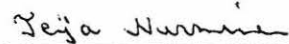
Tuhottu alue oli n. kahden neliömetrin laajuinen.

Rauniossa oli selvä löytökeskittymä (Liite 7), josta löytyneet ajoitettavissa olevat löydöt ajoittivat sen kansainvaellusajalle.

Turussa 15.3.1990

Unto Salo, professori
kaivausten valvoja

Teija Nurminen, HuK
kaivausjohtaja

Nak = + 54°
Nak = + 10°

23° 20'
-26 m 140°

LUETTELO KAIVAUSKERTOMUKSEN LIITEKARTOISTA

- Kartta nro 1 Yleiskartta Mk 1:500 (yhteinen Nokia, Haapaniemi, Tapanila 1989
Kartta nro 2 Pintavaaituskartta Mk 1:50 kanssa)
Kartta nro 3 Pintataso Mk 1:20
Kartta nro 4 Taso 1 Mk 1:20
Kartta nro 5 Taso 2 Mk 1:20
Kartta nro 6 Taso 3 Mk 1:20
Kartta nro 7 Taso 4 Mk 1:20
Kartta nro 8 Taso 5 Mk 1:20
Kartta nro 9 Pohjavaaituskartta Mk 1:50
Kartta nro 10 Profiilikaistat, pintataso Mk 1:20
Kartta nro 11 Profiilikaistat, taso 1 Mk 1:20
Kartta nro 12 Profiilikaistat, taso 2 Mk 1:20
Kartta nro 13 Profiilikaistat, taso 3 Mk 1:20
Kartta nro 14 Profiilikaistat, taso 4 Mk 1:20
Kartta nro 15 Profiilikaistat, taso 5 Mk 1:20
Kartta nro 16 Pohjoisproffiili y=F Mk 1:20
Kartta nro 17 Länsi- ja itäprofiilit Mk 1:20

LUETTELO TALTEENOTETUISTA NÄYTTEISTÄ

HIILINÄYTTEET

1. Profiilikaista y=12, x=F, 2 krs, x=20 y=135 n.16g (TYA 497:98) 30.6.89
2. D6, 3 krs, x=80 y=10 n.12g (TYA 497:99) 16.6.89
3. Profiilikaista x=F, F12, 3 krs, x=10-20 y=100-120 n.0,9g (TYA 497:100) 3.7.89
4. F12, 4 krs, x=160 y=30 n.11,5g (TYA 497:101) 16.6.89
5. F12, 5 krs, x=150 y=55 n.28g (TYA 497:102) 20.6.89
6. F12, 6 krs, x=170 y=55 n.23,5g (TYA 497:103) 27.6.89
7. Koekuoppa W1 n.1,5g (TYA 497:104) 27.6.89
8. Koekuoppa W4 n.15g (TYA 497:105) 22.6.89

MAANÄYTTEET

-luovutettu seulomattomina Terttu Lempiäiselle

1. D6, 3 krs, x=170-190 y=50-70 tummasta hiekasta 19.6.89
2. G12, 4 krs, x=20-30 y=40-60 tummasta hiekasta, hautauksen täytelmästä 19.6.89
3. G10, 5 krs, x=20-40 y=160-190 tummasta hiekasta, hautauksen täytelmästä 21.6.89

LUETTELO MUSTAVALKONEGATIIVEISTA
 NOKIA, HAAPANIEMI, HUVILANIEMI, PÄÄSKYLÄ 1989

- 17222 Yleiskuva hautarauniosta ennen paaluttamista S 4.6.1989
 17223 Yleiskuva hautarauniosta ennen paaluttamista N 4.6.1989
 17224 Yleiskuva hautarauniosta ennen paaluttamista W 4.6.1989
 17225 Yleiskuva hautarauniosta ennen paaluttamista E 4.6.1989
 17226 Yleiskuva kaivausalueesta turpeen poiston jälkeen (=pintataso) S
 7.6.1989
 17227 Yleiskuva kaivausalueesta, pintataso E 7.6.1989
 17228 Yleiskuva kaivausalueesta, pintataso N 7.6.1989
 17229 Yleiskuva kaivausalueesta, pintataso W 7.6.1989
 17230 Kaivausalueen SW-osan kiveystä, pintataso SW 7.6.1989
 17231 Kaivausalueen SW-osan kiveystä, pintataso NE 7.6.1989
 17232 Raunion keskusalueen kiveystä, pintataso E 7.6.1989
 17233 Pahoin sekoittunutta aluetta; kaivausruutu G8 ja sen lähialue,
 pintataso NW 7.6.1989
 17234 Hautaraunion länsiosa, pintataso W 7.6.1989
 17235 Yleiskuva hautarauniosta, pintataso S 7.6.1989
 17236 Raunion länsiosaa, pintataso SW 7.6.1989
 17237 Kaivausruutu G8, pintataso E 7.6.1989
 17238 Työkuva; Lena Spooft piirtää pintatasoa S 7.6.1989
 17239 Kaivausalueen SE-osa, taso 1 N 9.6.1989
 17240 Kaivausalueen SE-osa, taso 1 S 9.6.1989
 17241 Yleiskuva hautarauniosta, taso 1 S 9.6.1989
 KAIVAUSKERTOMUKSEN LIITEKUVA NRO 1
 17242 Kaivausalueen SW-osan kiveystä, taso 1 SW 9.6.1989
 17243 Yleiskuva raunion länsiosasta, taso 1 W 9.6.1989
 17244 Yleiskuva raunion länsiosasta, taso 1 SW 9.6.1989
 17245 Yleiskuva kaivausalueen SW-osasta, taso 1 W 9.6.1989
 17246 Raunion keskusaluetta, taso 1 SE 9.6.1989
 17247 Raunion keskusaluetta, taso 1 E 9.6.1989
 17248 Kaivausruutu G8 ja sen lähialue, taso 1 N 9.6.1989
 17249 Kaivausruutu F12, taso 1 N 9.6.1989
 17250 Kaivausruutu F10, taso 1 N 9.6.1989
 17251 Kaivausruutu G12, taso 1 W 9.6.1989
 17252 Kaivausalueen SW-osan kiveystä, taso 1 SW 12.6.1989
 17253 Kaivausalueen SW-osan kiveystä, taso 1 E 12.6.1989

LUETTELO MUSTAVALKONEGATIIVEISTA

NOKIA, HAAPANIEMI, HUVILANIEMI, PÄÄSKYLÄ 1989

- 17254 Hautaraunion länsiosaa, kaivauskerros 2 W 12.6.1989
- 17255 Raunion länsiosaa, kaivauskerros 2 SW 12.6.1989
- 17256 Kaivausalueen NW-osaa, taso 2 W 12.6.1989
- 17257 Yleiskuva rauniosta kaivauskerros-taso 2 SE 12.6.1989
- 17258 Raunion NE-osaa, taso 2 NE 12.6.1989
- 17259 Raunion NE-osa, sekoittunutta, taso 2 E 13.6.1989
- 17260 Raunion NW-osan sekundaarikiveystä, taso 2 W 13.6.1989
- 17261 Raunion NE-kulma, sekoittunutta, taso 2 W 13.6.1989
- 17262 Kaivausruutu G12, taso 2 W 13.6.1989
- 17263 Kaivausruutu F12, taso 2 N 13.6.1989
- 17264 Profiilikaistan $y=12$ reunakiveystä, $x=F$, taso 2 N 13.6.1989
KAIVAUSKERTOMUKSEN LIITEKUVA NRO 3
- 17265 Profiilikaistan $y=12$ reunakiveystä, $x=G$, taso 2 N 13.6.1989
- 17266 Kaivausruutu F10, taso 2 N 13.6.1989
- 17267 Kaivausruutu F8, taso 2 N 13.6.1989
- 17268 Raunion keskiosaa, yleiskuva, taso 2 W 13.6.1989
- 17269 Raunion länsiosaa, taso 2 W 13.6.1989
- 17270 Yleiskuva hautarauniosta, taso 2 S 13.6.1989
KAIVAUSKERTOMUKSEN LIITEKUVA NRO 2
- 17271 Yleiskuva raunion keskialueesta, taso 2 SE 13.6.1989
- 17272 Yleiskuva raunion keskiosasta, taso 2 S 13.6.1989
- 17273 Yleiskuva rauniosta, taso 2 SE 13.6.1989
- 17274 Pahoin sekoittunutta aluetta (=kaivausruutu G8 ja sen lähialue),
taso 2 E 14.6.1989
- 17275 Kiveystä F8 ja G8 sekoittunutta aluetta, taso 2 E 14.6.1989
- 17276 Kaivausalueen pohjan koekuoppa kaivausruudussa E14 E 14.6.1989
- 17277 Kaivausalueen SE-osa, taso 2 S 15.6.1989
- 17278 Kaivausalueen SW-osa, taso 2 E 15.6.1989
- 17279 Kaivausalueen SW-osa, taso 2 SSW 15.6.1989
- 17280 SW-osan kiveystä, taso 2 SW 15.6.1989
- 17281 Kaivausalueen SW-osa, taso 2 W 15.6.1989
- 17282 Työkuva; Eeva-Liisa Juvonen kaivaa pahoin sekoittunutta aluetta
(= kaivausruudussa G8), kolmas kaivauskerros, taustalla vasemmalla
Sari Järvenpää E 15.6.1989
KAIVAUSKERTOMUKSEN LIITEKUVA NRO 4
- 17283 Kaivausruutu G8, kaivauskerros 3, pahoin sekoittunutta aluetta E
15.6.1989
- 17284 Kaivausruutu F12, taso 3 N 16.6.1989
- 17285 Kaivausruutu G8, taso 3 E 16.6.1989
- 17286 Kaivausruutu F10, taso 3 N 16.6.1989
- 17287 Profiilikaistan $y=12$ reunakiveystä, $x=F$, taso 3 N 16.6.1989
- 17288 Profiilikaistan $y=12$ reunakiveystä, $x=G$, taso 3 N 16.6.1989

LUETTELO MUSTAVALKONEGATIIVEISTA

NOKIA, HAAPANIEMI, HUVILANIEMI, PÄÄSKYLÄ 1989

- 17289 Yleiskuva raunion keskusalueesta (= E-reuna), taso 3 N 16.6.1989
 17290 Yleiskuva rauniosta, taso 3 SE 16.6.1989
 17291 Yleiskuva rauniosta, taso 3 SE 16.6.1989
 17292 Yleiskuva rauniosta, taso 3 S 16.6.1989
 17293 Yleiskuva rauniosta, taso 3 S 16.6.1989
 17294 Raunion länsiosaa, taso 3 SW 16.6.1989
 17295 Raunion länsiosaa, taso 3 W 16.6.1989
 17296 Raunion länsiosaa, taso 3 NW 16.6.1989
 17297 Yleiskuva raunion länsiosasta, taso 3 SW 16.6.1989
 17298 Raunion keskusaluetta, taso 3 E 16.6.1989
 17299 SW-osan kiveystä, taso 3 E 19.6.1989

KAIVAUSKERTOMUKSEN LIITEKUVA NRO 5

- 17300 Kaivausalueen SE-osa, taso 2 S 19.6.1989
 17301 Kaivausalueen SW-osaa, taso 3, kiveystä W 19.6.1989
 17302 Kaivausalueen SW-osa, taso 3 W 19.6.1989
 17303 Kaivausruutu D6, taso 3 S 19.6.1989
 17304 Yleiskuva rauniosta, taso 4 SE 20.6.1989
 17305 Kaivausruutu G12, taso 4 W 20.6.1989
 17306 Kaivausruutu G12, taso 4 W 20.6.1989
 17307 Kaivausruutu F12, taso 4 N 20.6.1989
 17308 Kaivausruudut F-G/12, taso 4 N 20.6.1989
 17309 Profiilikaistan y=12 reunakiveystä x=F, taso 4 N 20.6.1989
 17310 Profiilikaistan y=12 reunakiveystä, x=G, taso 4 N 20.6.1989
 17311 Pahoin sekoittuneen alueen alta paljastunutta kiveystä = kaivausruutu G8, taso 4 E 20.6.1989
 17312 sama kuin edellinen
 17313 Kaivausruutu F10, taso 4 N 20.6.1989
 17314 Kaivausruutu G10, taso 4 N 20.6.1989
 17315 Kaivausruutu G8, taso 4 E 20.6.1989
 17316 Kaivausruutu G8, taso 4 NE 20.6.1989
 17317 Kaivausruutu E12, taso 3(varjohäiriö) S 20.6.1989
 17318 Kaivausruutu F8, taso 4 W 20.6.1989
 17319 Kaivausruudut F-G/6, taso 4 SW 20.6.1989
 17320 Kaivausruudut F-G/6, taso 4 SW 20.6.1989
 17321 Yleiskuva rauniosta, taso 4 S 20.6.1989
 17322 Yleiskuva rauniosta, taso 4 S 20.6.1989
 17323 Raunion länsiosaa, taso 4 SW 20.6.1989
 17324 Kaivausruutu F8, taso 4 N 20.6.1989
 17325 Nuolenkärjen(Tya 497:14) löytökohta, G10, 5 kerros E 21.6.1989
 17326 Yleiskuva raunion keskusalueesta, taso 5 SE 22.6.1989
 17327 Kaivausruutu G12, taso 5 W 22.6.1989
 17328 Kaivausruutu F12, taso 5 N 22.6.1989

LUETTELO MUSTAVALKONEGATIIVEISTA

NOKIA, HAAPANIEMI, HUVILANIEMI, PÄÄSKYLÄ 1989

- 17329 Kaivausruutu G12, taso 5 N 22.6.1989
 17330 Kaivausruutu G8, taso 5 S 22.6.1989
 17331 Kaivausruutu F10, taso 5 N 22.6.1989
 17332 Kaivausruutu G10, taso 5 N 22.6.1989
 17333 Kaivausruutu G8, taso 5 NW 22.6.1989
 17334 SW-osan kiveystä, taso 4 E 22.6.1989
 17335 SW-osan kiveystä, taso 4 SW 22.6.1989
 17336 SW-osan kiveystä, taso 4 W 22.6.1989
- KAIVAUSKERTOMUKSEN LIITEKUVA NRO 6
- 17337 Kaivausruutu D6, taso 4 S 22.6.1989
 17338 SW-osan kiveystä, taso 4 W 22.6.1989
 17339 Kaivausruutu F10, taso 5 N 26.6.1989
 17340 Kaivausruutu G10, taso 5 S 26.6.1989
 17341 Kaivausruudut F-G/8-10, taso 5 W 26.6.1989
 17342 Kaivausruudut F-G/6, taso 5 S 26.6.1989
 17343 Kaivausruutu F6, taso 5 W 26.6.1989
 17344 Raunion länsiosaa, taso 5 SW 26.6.1989
 17345 sama kuin edellinen
 17346 Røykkiön NE-osa, taso 5 E 26.6.1989
 17347 Kaivausruutu F10, kuudes kaivauskerros N 27.6.1989
 17348 Kaivausruutu G8, 6 kerros, kiveyksen N-reunaa S 27.6.1989
 17349 Pystyleikkausprofiili $y=12$, $x=F-G$ E 28.6.1989
 17350 sama kuin edellinen KAIVAUSKERTOMUKSEN LIITEKUVA NRO 7
 17351 Kaivausruudun G8 pohjan koekuoppa NE 28.6.1989
 17352 Pystyleikkausprofiili $y=12$, $x=G-F$ W 28.6.1989
 17353 Pystyleikkausprofiili $y=12$, $x=G-F$ W 29.6.1989
 17354 Työkuva; Lena Spooft piirtää profiilikaistan pintatasoa E 30.6.1989
 17355 Profiilikaistan $y=12$ pintataso N 30.6.1989
 17356 Profiilikaistan $y=12$ pintataso, $x=G$ N 30.6.1989
 17357 Profiilikaista $x=F$, pintataso E 30.6.1989
 17358 Yleiskuva profiilikaistojen pintatasosta SE 30.6.1989
- KAIVAUSKERTOMUKSEN LIITEKUVA NRO 8
- 17359 Profiilikaista $y=12$, taso 1 N 30.6.1989
 17360 Profiilikaista $y=12$, taso 1, $x=G$ N 30.6.1989
 17361 Yleiskuva profiilikaistojen 1 tasosta SE 30.6.1989
 17362 Profiilikaista $x=F$, taso 1 E 30.6.1989
 17363 Profiilikaista $y=12$, taso 2, $x=F$ N 3.7.1989
 17364 Profiilikaista $y=12$, taso 2, $x=G$ N 3.7.1989
 17365 Profiilikaista $x=F$, taso 2 E 3.7.1989

LUETTELO MUSTAVALKONEGATIIVEISTA

NOKIA, HAAPANIEMI, HUVILANIEMI, PÄÄSKYLÄ 1989

- 17366 Profiilikaista $y=12$, taso 4 N 4.7.1989
17367 Profiilikaista $y=12$, taso 4 N 4.7.1989
17368 Profiilikaistojen risteyskohta, taso 4 E 4.7.1989
17369 Profiilikaista $x=F$, taso 4 E 4.7.1989
17370 Kaivausalue peitettynä SW 7.7.1989
17371 Kaivausalue peitettynä SW 29.7.1989
KAIVAUSKERTOMUKSEN LIITEKUVA NRO 9
17372 Kaivausalue peitettynä S 29.7.1989
17373 Kaivausalue peitettynä SSW 29.7.1989
17374 Esinekuva; veitsi (Tya 497:1) sekä 4 nuolenkärkeä
(vas. Tya 497:7,15,14 ja 12) 1.8.1989

LUETTELO DIAKUVISTA

NOKIA, HAAPANIEMI, HUVILANIEMI, PÄÄSKYLÄ 1989

- 216:1 Yleiskuva ennen paaluttamista E 4.6.89
- 216:2 Yleiskuva ennen paaluttamista SW 4.6.89
- 216:3 Yleiskuva paaluttamisen ja turpeen poiston jälkeen (=pintataso) S 7.6.89
- 216:4 Yleiskuva, pintataso E 7.6.89
- 216:5 Yleiskuva, pintataso N 7.6.89
- 216:6 Yleiskuva, pintataso W 7.6.89
- 216:7 Kaivausalueen sw-osa(=kaivausruudut D-E/6-10); pintataso SW 7.6.89
- 216:8 Kaivausalueen sw-osa, pintataso NE 7.6.89
- 216:9 Rauniokiveystä; F-G/12, pintataso E 7.6.89
- 216:10 Rauniokiveystä; F-G/6-10, yleiskuva, pintataso W 7.6.89
- 216:11 Rauniokiveystä, pintataso S 7.6.89
- 216:12 Turpeen alta pilkottavaa tiilijätettä, kaivausruutu G8, pintataso W 7.6.89
- 216:13 Työkuva; ensimmäisen kerroksen kaivamista; etualalla tiilijätettä NW
7.6.89
- 216:14 Raunion pohjoisrinnettä, pintataso W 7.6.89
- 216:15 Kaivausruudut D-E/12-14, taso 1 N 9.6.89
- 216:16 Kaivausruutu F12, taso 1 E 9.6.89
- 216:17 Sw-osan kiveystä, taso 1 NE 9.6.89
- 216:18 Yleiskuva rauniokiveyksestä, taso 1 S 9.6.89
- 216:19 Kaivausruutu F12, taso 1 N 9.6.89
- 216:20 Kaivausruutu F10, taso 1 N 9.6.89
- 216:21 Työkuva; toisen kaivauskerroksen kaivamista; Juha Raatikainen ja
Tommi Niiranen NE 12.6.89
- 216:22 Työkuva; toisen kaivauskerroksen kaivamista; Eeva-Liisa Juvonen SW
12.6.89
- 216:23 Sw-osan kiveystä, taso 1 E 12.6.89
- 216:24 Raunion ne-kulma, taso 2 NE 12.6.89
- 216:25 Raunion nw-kulma, toinen kaivauskerros SW 12.6.89
- 216:26 Pahoin sekoittunutta aluetta; rakennus- ja tiilijätettä,
kaivausruutu G8, taso 2 S 12.6.89
- 216:27 Kaivausruudut G/12-14, taso 2 W 13.6.89
- 216:28 Kaivausruutu G12, taso 2 N 13.6.89
- 216:29 Kaivausruutu F12, taso 2 N 13.6.89
- 216:30 Profiilikaista y=12; x=G, taso 2 N 13.6.89
- 216:31 Kaivausruutu F8, taso 2 N 13.6.89
- 216:32 Kaivausruutu F10, taso 2 N 13.6.89

LUETTELO DIAKUVISTA

NOKIA, HAAPANIEMI, HUVILANIEMI, PÄÄSKYLÄ 1989

- 216:33 Yleiskuva raunion keskusalueesta, taso 2 W 13.6.89
- 216:34 Nw-osan sekundaarikiveys, taso 2 W 13.6.89
- 216:35 Yleiskuva hautarauniosta, taso 2 W 13.6.89
- 216:36 Yleiskuva hautarauniosta, taso 2 S 13.6.89
- 216:37 Yleiskuva raunion e-osasta, taso 2 S 13.6.89
- 216:38 Yleiskuva raunion keskialueesta, taso 2 S 13.6.89
- 216:39 Yleiskuva raunion e-osasta, taso 2 SE 13.6.89
- 216:40 Kaivausruudut D-E/12, taso 2 S 15.6.89
- 216:41 Sw-alueen kiveys, taso 2 E 15.6.89
- 216:42 Sw-alueen kiveys, taso 2 W 15.6.89
- 216:43 Pahoin sekoittunutta aluetta (=G8), kolmas kaivauskerros, taustalla
Lena Spoof. piirtämässä E 15.6.89
- 216:44 Kaivausruutu G12, taso 3 W 16.6.89
- 216:45 Kaivausruutu F12, taso 3 N 16.6.89
- 216:46 Pahoin sekoittunut alue (=kaivausruutu G8 ja sen lähialue), taso 3
pellin poistamisen jälkeen E 16.6.89
- 216:47 Kaivausruutu F10, taso 3 N 16.6.89
- 216:48 Profiilikaistan y=12 reunat, x=G, taso 3 N 16.6.89
- 216:49 Yleiskuva raunion ne-osasta, taso 3 NE 16.6.89
- 216:50 Yleiskuva rauniosta, taso 3 S 16.6.89
- 216:51 Yleiskuva raunion w-osasta, taso 3 SW 16.6.89
- 216:52 Yleiskuva raunion w-osasta, taso 3 NW 16.6.89
- 216:53 Yleiskuva raunion e-osasta, taso 3 E 16.6.89
- 216:54 Pahoin sekoittuneesta alueesta (=kaivausruutu G8 ja sen lähiymp.)
poistetut tiilet ja rakennusjäte ennen hautaamista SE 16.6.89
- 216:55 Sw-alueen kiveys, taso 3 W 19.6.89
- 216:56 Kaivausruutu D6, taso 3 W 19.6.89
- 216:57 Sw-alueen kiveys, taso 3 E 19.6.89
- 216:58 Kaivausruudut D-E/12, taso 2 S 19.6.89
- 216:59 Yleiskuva rauniosta, taso 4 SW 20.6.89
- 216:60 Kaivausruutu G12, taso 4 W 20.6.89
- 216:61 Kaivausruutu F12, taso 4 N 20.6.89
- 216:62 Kaivausruutu F-G/12, taso 4 20.6.89
- 216:63 Profiilikaistan y=12 reunaa, x=G, taso 4 N 20.6.89
- 216:64 Pahoin sekoittuneen alueen pohjasta (=G8) paljastunutta kiveystä,
taso 4 E 20.6.89
- 216:65 Kaivausruutu F10, taso 4 N 20.6.89
- 216:66 Kaivausruutu G10, taso 4 N 20.6.89

LUETTELO DIAKUVISTA

NOKIA, HAAPANIEMI, HUVILANIEMI, PÄÄSKYLÄ 1989

- 216:67 Pahoin sekoittuneen alueen pohjasta paljastunutta kiveystä, kaivausruutu G8, taso 4 SE 20.6.89
- 216:68 Kaivausruudut F-G/8, taso 4 SW 20.6.89
- 216:69 Kaivausruutu G6, taso 4 SW 20.6.89
- 216:70 Yleiskuva hautarauniosta, taso 4 S 20.6.89
- 216:71 Yleiskuva hautarauniosta, taso 4 SW 20.6.89
- 216:72 Kaivausruutu F12, taso 5 N 22.6.89
- 216:73 Kaivausruutu G12, taso 5 N 22.6.89
- 216:74 Profiilikaistan $y=12$ reunaa, $x=G$, taso 5 N 22.6.89
- 216:75 Kaivausruutu F10, taso 5 N 22.6.89
- 216:76 Pahoin sekoittuneen alueen pohjalta paljastunutta kiveystä, kaivausruutu G8, taso 5 NW 22.6.89
- 216:77 Sw-alue ($=D-E/6-10$), taso 4 E 22.6.89 kuvaaja: Lena SpooF
- 216:78 Sw-alueen kiveys, taso 4 SW 22.6.89 kuvaaja: Lena SpooF
- 216:79 Yleiskuva rauniosta, taso 5 NE 22.6.89
- 216:80 Kaivausruutu F10, taso 6 N 26.6.89
- 216:81 Kaivausruutu G10, taso 6 S 26.6.89
- 216:82 Kaivausruudut F/8-10, taso 6 W 26.6.89
- 216:83 Kaivausruudut F/6-8, taso 6 W 26.6.89
- 216:84 Kaivausruudut G/6-8, taso 6 SW 26.6.89
- 216:85 Raunion ne-osa, taso 6 E 26.6.89
- 216:86 Sw-alueen pohjaa; kaivausruudut E/10-12 E26.6.89
- 216:87 Koekuoppa W4 (peruslinjalla kohdassa G0) W 26.6.89
- 216:88 Pystyleikkausprofiili $y=12/F-G$ E 28.6.89
etualan kivien sijainti sekundaarinen
- 216:89 Pahoin sekoittuneen alueen pohja sekä pohjalle kaivettu koekuoppa, kaivausruutu G8 NE 28.6.89
- 216:90 Pystyleikkausprofiili $y=12/G-E$ W 28.6.89
etualan kivien sijainti sekundaarinen
- 216:91 Lena SpooF piirtää profiilikaistan pintamaata E 30.6.89
- 216:92 Profiilikaistan $y=12$ pintataso; $x=F$ N 30.6.89
- 216:93 Profiilikaistan $y=12$ pintataso; $x=G$ N 30.6.89
- 216:94 Profiilikaistan $x=F$ pintataso E 30.6.89
- 216:95 Profiilikaista $y=12$, taso 1, $x=F-G$ N 30.6.89
- 216:96 Yleiskuva profiilikaistoista, taso 1 SE 30.6.89

LUETTELO DIAKUVISTA

NOKIA, HAAPANIEMI, HUVILANIEMI, PÄÄSKYLÄ 1989

216:97 Profiilikaista $x=F$, taso 1 E 30.6.89

216:98 Yleiskuva kaivausalueesta, kuvattu eteläisimmiltä koekuopilta SW 30.6.89

216:99 Profiilikaista $y=12$, $x=F$ taso 2 N 3.7.89216:100 Profiilikaista $y=12$, $x=G$ taso 2 N 3.7.89216:101 Profiilikaista $x=F$, taso 3 E 3.7.89216:102 Profiilikaista $y=12$, $x=G$, taso 4 N 4.7.89

216:103 Profiilikaistojen risteyskohta, taso 4 SE 4.7.89

216:104 Profiilikaista $x=F$ taso 4 E 4.7.89

216:105 Kaivausalue peitettynä S 7.7.89

216:106 Kaivausalue peitettynä SW 29.7.89

Kuva 1 Yleiskuva hautarauniosta, taso 1 S 9.6.1989 (Tya 17241)

Kuva 2 Yleiskuva hautarauniosta, taso 2 S 13.6.1989 (Tya 17270)

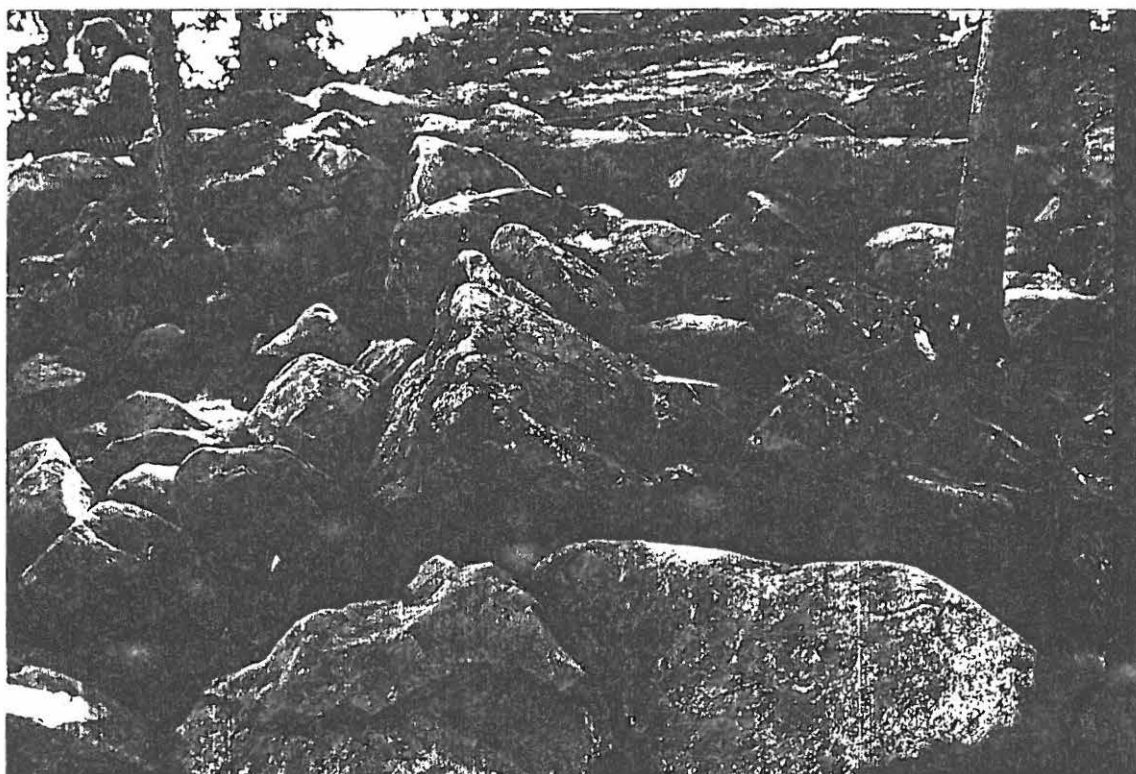
Kuva 3 Profiilikaistan $y=12$ reunakiveystä, $x=F$, taso 2 N 13.6.1989 (Tya 17264)

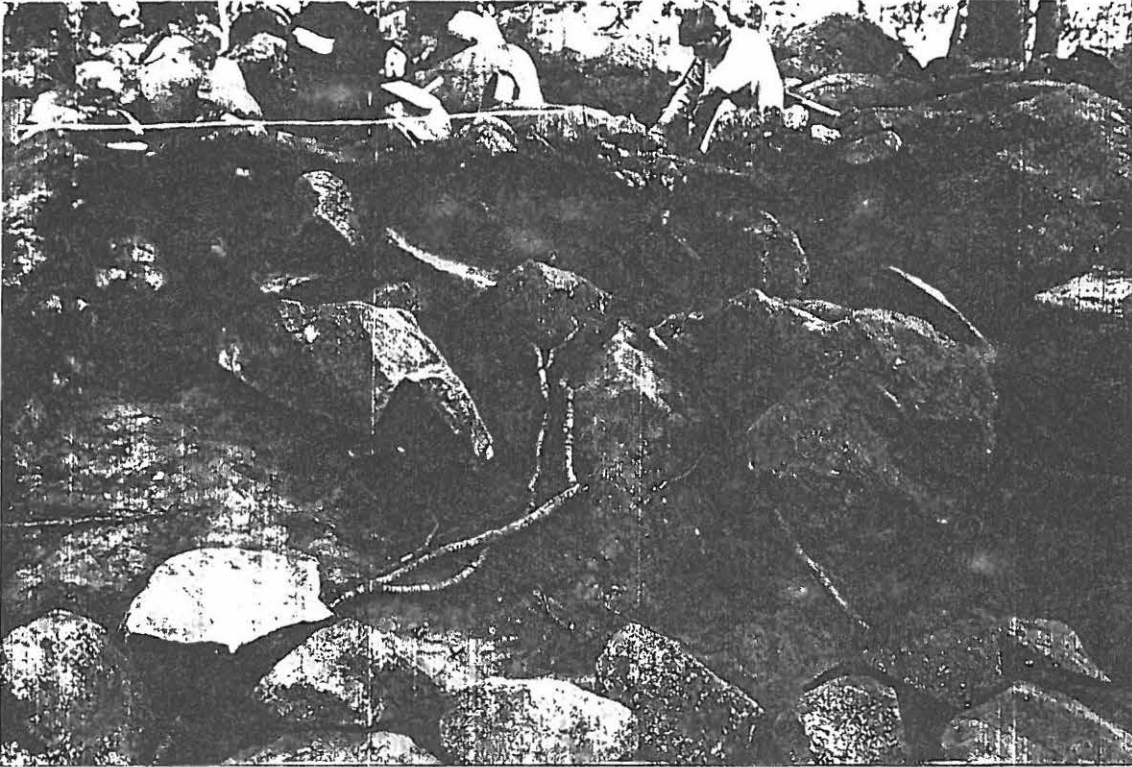
Kuva 4 Eeva-Liisa Juvonen kaivaa sekoittunutta aluetta (=kaivausruudussa G8) kolmas kaivauskerros vas. Sari Järvenpää E 15.6.1989 (Tya 17282)

Kuva 5 SW-osan kiveystä, taso 3 E 19.6.1989 (Tya 17299)

Kuva 6 SW-osan kiveystä, taso 4 W 22.6.1989 (Tya 17336)

Kuva 7 Pystyleikkausprofiili $y=12$, $x=F-G$ E 28.6.1989 (Tya 17350)

Kuva 8 Profiilikaistojen pintataso SE 30.6.1989 (Tya 17358)

Kuva 9 Kaivausalue peitettynä SW 29.7.1989 (Tya 17371)

LIITE 7 Löytökartta Taso 3
 (Valokopio kartoista
 nro 6 ja 12)
 - karttaan merkitty löydöt
 jokaisesta kerroksesta

SELITYKSET TYA 497

- Pronssikaularenkaan pää
- Pronssivarrasta
- Rautainen nuolenkärki
- Rautaveitsi
- Rautalevyn kappaleita E14
- Rautaisen kilvenkupuran osia
- Keramiikkaa
- Palanutta luuta

